

อัญมิต ภูเพชร. นิทานเรื่องศรีธนญชัยในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัย. (๒๕๖๐).

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร รักดีผาสุข

วัตถุประสงค์: ๑. เพื่อศึกษาการนำนิทานเรื่องศรีธนญชัยมาใช้ในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัยประเภทนิทานภาพและหนังสือการ์ตูน

๒. เพื่อศึกษาพลวัตและบทบาทของนิทานเรื่องศรีธนญชัยที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัยประเภทนิทานภาพและหนังสือการ์ตูน

สมมติฐาน: การนำนิทานเรื่องศรีธนญชัยมาใช้ในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัยประเภทนิทานภาพและหนังสือการ์ตูนแสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์นิทานในบริบทใหม่ โดยนำอารมณ์ขันและความเจ้าปัญญามาใช้ในการผูกเรื่องสร้างตัวละครและองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในสังคมสมัยใหม่และการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์แนววัฒนธรรมประชานิยม (Popular Culture)

บทคัดย่อ: วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาการนำนิทานเรื่องศรีธนญชัยมาใช้ในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัยประเภทนิทานภาพและหนังสือการ์ตูนที่พบทั้งหมดในปัจจุบันจำนวน 8 เรื่อง และศึกษาพลวัตและบทบาทของนิทานเรื่องศรีธนญชัยที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัยดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า นิทานเรื่องศรีธนญชัยในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัยจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ศรีธนญชัยในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัยที่ยังคงเค้าโครงเรื่องเดิม 2) ศรีธนญชัยในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัยที่มีการดัดแปลงและสร้างสรรค์บางส่วน 3) ศรีธนญชัยในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัยที่มีการสร้างสรรค์ใหม่ โดยมีลักษณะการนำองค์ประกอบนิทานเรื่องศรีธนญชัยมาใช้ในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัย 3 แนวทาง คือ 1) การคงองค์ประกอบเดิม เช่น อนุภาคเหตุการณ์สำคัญ อนุภาคตัวละครสำคัญ ความเป็นนิทานเจ้าปัญญา 2) การดัดแปลงองค์ประกอบ เช่น อนุภาคเหตุการณ์สำคัญ อนุภาคตัวละครสำคัญ แนวคิดสำคัญ 3) การเพิ่มเติมองค์ประกอบ เช่น อนุภาคตัวละครสำคัญ แนวคิดสำคัญ องค์ประกอบที่สร้างอารมณ์ขัน

พลวัตในนิทานกลุ่มที่คงเค้าโครงเดิมมี 2 ประการ คือ 1) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากเรื่องศรีธนญชัยมาเป็นนิทานภาพและหนังสือการ์ตูน 2) การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับสื่อรูปแบบใหม่ ในนิทานกลุ่มที่มีการดัดแปลงและสร้างสรรค์บางส่วน และในนิทานกลุ่มที่มีการสร้างสรรค์ใหม่ พบพลวัต 3 ประการ คือ 1) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบเป็นหนังสือการ์ตูนและนิทานภาพ 2) การเปลี่ยนแปลงจุดประสงค์เพื่อเป็นสื่อความรู้ทางวิชาการและการสอนศีลธรรม 3) การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับสื่อรูปแบบใหม่และบริบทร่วมสมัย ได้แก่ การเพิ่มอนุภาคเหตุการณ์ใหม่เพื่อให้ความรู้ทางวิชาการและสั่งสอนคุณธรรม การเพิ่มอนุภาคตัวละครประกอบที่มีลักษณะแปลกใหม่ น่าสนใจ การเปลี่ยนรายละเอียดอนุภาคตัวละครเอกให้มีลักษณะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อเรื่องที่สร้างสรรค์ใหม่ การเปลี่ยนรายละเอียดอนุภาคเหตุการณ์เพื่อนำเสนอเรื่องในแง่มุมใหม่ การยืมอนุภาคตัวละครจากวรรณคดีเรื่องอื่นมาใช้ และการยืมอนุภาคเหตุการณ์จากวรรณคดีเรื่องอื่นมาใช้ การปรับเปลี่ยนดังกล่าวสัมพันธ์กับการอนุรักษ์และเผยแพร่นิทานไทย และการสร้างจุดขายของสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคในสังคม การปรับเปลี่ยนนี้ส่งผลให้นิทานเรื่องศรีธนญชัยในสื่อสิ่งพิมพ์ไทยร่วมสมัยมีบทบาทหน้าที่ในการให้ความเพลิดเพลิน บทบาทในการอบรมระเบียบสังคม และบทบาทในการเป็นสื่อการเรียนรู้สมัยใหม่